

Open middagen Oudheidkamer (14.00-17.00 uur):
2/6, 7/7, 4/8, 1/9, 8/9 (OMD), 6/10, 3/11, 1/12

LEDENVERGADERING: DINSDAG 12 JUNI 2012

Alle leden worden uitgenodigd voor de Algemene Ledenvergadering op dinsdag 12 juni 2012 in de Oudheidkamer, aanvang 20.00 uur.

De agenda is als volgt:

1. Opening
2. Jaarverslag 2011 - zie pag. 2 t/m 5
3. Jaarrekening 2011 (incl. verslag van de kascontrolecommissie, Pim van der Zalm en Hans Visser) - stukken ter vergadering
4. Benoeming kascontrolecommissie 2012 (Aftredend en niet-herkiesbaar is Pim van der Zalm; voorgesteld wordt om plaatsvervanger Marjolein van Herwijnen tot lid te verkiezen; ter vergadering dient dan een nieuw plaatsvervangend lid te worden gekozen.)
5. Bestuurszaken: aftredend en herkiesbaar zijn Marianne Bazen-Karstens en Johan Knoester. Evt. tegenkandidaten kunnen tot 20.00 uur worden ingediend.
6. Rondvraag, sluiting en videofilmje uit 1987 (25 jaargeleden) van het werkbezoek van minister Elco Brinkman van WVC aan Nieuwerkerk incl. opening nieuwe Nutsbibliotheek boven Reigerhof (door Piet Fokker geselecteerde 15 topminuten uit meer bronmateriaal)

OPEN MIDDAGEN MET 'VLIJT VAN VROEGER'

Louise Groeneweg, contactpersoon van breicafé Zuidplas in De Meander, opende zaterdag 4 februari in de Oudheidkamer de wisselexpositie 'Vlijt van vroeger'.

Deze tentoonstelling met deels geleend materiaal is nog tot augustus te zien. Het gaat niet alleen om mooie en oude merklappen, maar er hangt bijvoorbeeld van D. Ververs-Tobé ding van rond 1990 van de arbeidershuisjes die de gemeente in 1901 aan de Hoofdweg bouwde (nu: Vrijheidslaan). Op de donderdagmiddagen kunnen schoolgroepen opdrachten maken en hun eigen initiaal borduren (incl. mw Edel).

JAARVERSLAG 2011

Algemene Ledenvergadering: Op 25 mei werd de Algemene Ledenvergadering gehouden, waarin de jaarstukken 2010 werden vastgesteld. De aftredende bestuursleden Kees Cevaal en Adri den Boer werden herkozen. In de kascontrolecommissie werd Henk van den Heuvel vervangen door Hans Visser,

werd plaatsvervanger Pim van der Zalm lid en Marjolein van Herwijnen plaatsvervanger. Na de pauze werden de nieuwe ruimtes in de wagenschuur, het erf, de door eigenaar Vestia Zuidplas herstelde stalgevel en de natuurbouw achter het woonzorgcentrum bekeken. Met Marijke Edel werd opnieuw een overeenkomst gesloten als free-lancemedewerker voor met name registratie en educatie (realisatie: 42 tegen 43 dagen van 5,5 uur in 2010). Als raadslid nam zij 24 maart burgemeester Kats mee naar de Oudheidkamer als haar favoriete plek. Eind 2011 waren 7000 objecten (2010: 6700) basaal in het programma Adlib geregistreerd en grotendeels ook door vrijwilligers gefotografeerd. Voortgezet is een verbeterde fysieke

nummering van de objecten.

Leden en donateurs: Eind 2011 waren er 293 leden (in 2010: 283) en 10 bedrijfsdonateurs (in 2010: 11).

Aantal bezoeken: Het aantal open dagdelen was vanwege een avondopening op 19 oktober met 13 één meer dan gepland (2010: 12). De open dagdelen en groepsbezoeken zorgden voor 569 resp. 1145 d.i. in totaal 1714 bezoeken (in 2010 373 resp. 1227 d.i. in totaal 1600 bezoeken). Tot de groepsbezoeken behoorden 746 (2010: 751) bezoeken van scholen. Naast 151 'Emmausgangers' ging het vooral om Moerkapelse basisschoolleerlingen van de Rehobothschool (vnl lesprogramma 'Eten' en 'Archeologie'); dit jaar kwamen er 33 naschoolse bezoeken aan de steenovens bovenop in het kader van het project Brains. (Acquisitie van Zuidplasscholen vond plaats door SCNZ/GmbH.) Eind januari gaf de secretaris daarbuiten voor een basisschoolgroep uit Amstelveen (!) een gecombineerde rondleiding steenovens/stenenkruister/oudheidkamer. Uiteindelijk zijn, vermeerderd met het aantal toehoorders bij een externe door de HVN georganiseerde lezing (60), 1774 (2010: 1700) mensen direct bereikt. (Dit is exclusief bezoekers aan de HVN-expo in de bibliotheek, de Batavier, de kerstmarkt en de website, maar ook exclusief bezoekers aan presentaties die door HVN-ers voor andere verbanden gegeven zijn, etc.)

Tentoonstellingen: Op vier locaties werden vijf eigen exposities

- Op de eigen stalzolder werd de in 2010 gestarte wisselexpositie *'Wikken en Wegen'* voortgezet. Een nieuwe tentoonstelling over *'200 jaar Burgerlijke Stand'* werd op Open Monumentendag, 10 september, geopend door wethouder Henk van der Torn.
- Op de voorzolder van de nieuwe *Batavier* werd in een wisselvitrine over de stenenkruister Dit n. a.v. het door HD eind 2009 aan de gemeente geschonken beeld voor
- In februari verzorgde de HVN de wisselexpositie 'Rode wapenleeuw blijft' in de Bibliotheek boven de Reigerhof.
- Rond de opening van de steenovens is resp. in de turfschuur en in Oven 2 een mini-expositie verzorgd.

Lezingen/presentaties: Op 9 februari presenteerde de 1e voorzitter HVN- films voor de PCOB (100 aanw.). Hij werkte mee aan één tv-opname van OZ, hij en de secr. resp. aan één en zeven afleveringen van haar radioprogramma 'Historische feiten'. Op 4 oktober werd in de openbare bibliotheek een filmavond georganiseerd over de bouw van de wijk Zuidplas en het afscheid van burgemeester Van de Linde in 1983 (60 aanw.) Een verrassing was dat n.a.v. de pr daarvoor Ridderkerker J. Maris ook een smalfilm uit 1964 over de steenovens wilde vertonen (is op dvd gezet en wordt in 2012 van geluid voorzien).

Na de pauze hield Johan Knoester een lezing over Leidens Ontzet. Op 10 december werd deelgenomen aan de Kerstmarkt van het woonzorgcentrum *Nooit Gedacht*. De secretaris hield vnl in de turfschuur diverse externe presentaties over de steenplaats van nu de gemeente, o.a. voor ambtenaren van de gemeente Rotterdam, de stichting Historie Grofkeramiek en het (Capelse) IJsselcollege.

Folder, Nieuwsbrieven en -flitsen: De folder over de Oudheidkamer is herprint. De Nieuwsbrief verscheen onder redactie van de secretaris twee maal met twaalf en eenmaal met zestien pagina's, met onder andere naast eigen activiteiten en een selectie uit de aanwinsten ook overzichten van nieuwe publicaties van derden over het werkgebied. De lay out van dit drukwerk gebeurde weer door Mieke den Boer. Vervolgd is ook een extra digitale nieuwsflits (per mail) voorafgaand aan evenementen. Deze nieuwsflits verscheen, verzonden door Piet Fokker, in 2011 eenmaal (2010: tweemaal).

Website: De in 2007 door Piet Fokker opnieuw ontworpen website werd regelmatig van meer en vernieuwde inhoud voorzien, bijv. van films i. s.m. het lid Cor Vermeulen. Presentaties van objectfoto's en Nieuwerkerkse beeldbank zijn eigen maatwerk en uniek. Tot de vele links behoren die naar het streekarchief Midden-Holland, de Historische Vereniging Moordrecht (HVM) en de stichting Oud Zevenhuizen-Moerkapelle (OZM).

Bestuur: Het bestuur kwam, exclusief de ledenvergadering, vijf (in 2010: vijf) keer samen. Penningmeester Piet Fokker kreeg op 29 april een koninklijke onderscheiding op voorstel van de HVN en met steun van de protestantse gemeente. Op 18 mei openden prof. Balkenende en Maarten Molenaar en dankte de HVN-voorzitter publiek en met een ballon-luchtfoto voor de continuering en uitbreiding van de Oudheidkamer c.a. Vanwege de gemeentefusie werd de HVN geconfronteerd met het voor 2011 en 2012 bevrozen van de subsidie op het niveau van 2010, dit i.t.t. bijv. de buurgemeente. (In de Zuidplasverhoudingen wordt subsidiebehoud al

gewaardeerd!) ↑ Secretaris en penningmeester bezochten op 22 februari een inspraakavond terzake in Moerkapelle. De 1e voorzitter sprak op 7 maart in bij een commissievergadering. Op 26 augustus vond ter secretarie een eerste overleg plaats van OZM, HVM en HVN o.l.v. een ambtenaar MO. Ook informeel overleg met OZM en HVM werd voortgezet. Op 18 maart werd op de vrijwilligersavond in Op Moer samen een kraampje bemensd. Onder het motto 'zelfstandig wat kan en samen wat moet' werd al in 2009 een centrale contactpersoon voor de st. Open Monumentendag gekozen. Privé publiceerde Adri den Boer op verzoek ook in de bladen van de beide andere historische verbanden.

Collectie Oudheidkamer: Er waren weer vele spontane schenkingen met soms historische sensaties. Zo werd van mw Wondergem-Vonk een ingelijste tekening uit 1951 van haar vader van Windlust ontvangen en van mw Boot een eigen aquarel uit 1986 van een woningrestant op Klein Hitland. Mw Moons-van Erkel uit Linde (Dr.) schonk o.a. de jubileum-scheerkom van chirurgijn Arie van Leerdam uit 1874. De gymnastiekvereniging NGV gaf haar gevulde prijzenkast. Ontzamelend was de schenking van de melkbus van een vroegere zuivelfabriek in Moordrecht aan de HVM op Open Monumentendag door de voorzitter. (Als buitenobject was deze nog niet geregistreerd.) Aan de landelijke Postex2011 in Apeldoorn werd het postzegelschilderij van de Dorpsstraat uitgeleend; het verhaal daarover uit HVN-Nieuwsbrief 56 werd in kleur overgenomen in de luxe catalogus. Verheugend voor de pr achtte het bestuur ook de gebundelde uitgave van de 'Geschiedenis van het Groene Hart' met tot op het achterkaft toe ook plaatjes uit de Oudheidkamer. De gedateerde tv en dvd-speler in de Oudheidkamer werden vervangen door een monitor voor video- en beamerpresentaties. Een begin werd gemaakt met een facelift voor de expositie in de eerste hooiberg.

Stimuleren van erfgoedzorg bij overheden en anderen: De HVN ontving op haar inspraakbrief van 17 februari 2009 met opbouwende kritiek op het te magere deelrapport Cultuurhistorie van DHV in het kader van de MER Zuidplas Regionale Infrastructuur op 3 april 2009 een ontvangstbevestiging. De inspraak was doorgestuurd naar de commissie MER, de initiatiefnemer (provincie) en de bevoegde gezagen (toen vijf gemeenten). Een inhoudelijke reactie bleef in 2011 evenals in 2009 en 2010 nog uit. (Het project is er recent aan herinnerd. In het pr-Beeldverhaal Zuidplaspolder van 2012 komen woorden als monument ook niet voor!) Aan de directeur-manager van het recreatieschap Hitlandbos werd gevraagd om onderhoud van het Essemolenfundament en is aangeboden om te helpen bij een informatiebord daar. Omdat van die brief dd 7 september geen ontvangstbevestiging kwam is deze op 7 september 2011 met 'succes' herhaald. Vanwege eerder vandalisme wordt de verwijderde vlonder niet teruggeplaatst en wordt een informatiebord daarbij niet meer overwogen. Toegevoegde HVN-opmerkingen over de achterhaalde steenovensituatie op haar website en op een informatiebord bij de Kortlandstraat zouden worden gehonoreerd. Dit was nog niet. Op 24 januari 2011 is via een digitale meldingsbon aan de gemeente gevraagd om onderhoud aan baarhuisje en monumentale ijzeren hek op de oude begraafplaats. De melding is met nr 15962 in behandeling genomen, maar leidde in 2011 nog niet tot enig resultaat.

De HVN zocht (na een schriftelijk verzoek daartoe van B&W) naar sponsoring van informatiepanelen langs een nieuwe trap tussen de gerestaureerde gemeentelijke steenovens. Een vraag aan de Rabobank werd begin 2011 met €5000 gehonoreerd. Het geld werd met informatie en plaatjes doorgegeven en de 'museumtrap' werd zo gerealiseerd. Op 8 juni vond de officiële opening en op 13 juni (2e Pinksterdag) de publieksopening van de ovens plaats m.m.v. de HVN: expo-kraampje en rondleidingen. Commissaris der Koningin Jan Franssen verrichtte de opening door een aan de gemeente uitgeleende HVN-stormlamp in de speciaal daarvoor bestemde nis te zetten. Op verzoek werd de gemeente ook geadviseerd over de ligging van de gemetselde riooltunnel onder het kanaal door bij het voetpontje tussen de oude gemalen op Kortenoord. (Een daar geplande weg en brug gaan toch niét door en zo wordt ook afgezien van sloop van het v.m. benedengemaal François. De overweg 2e Tochtweg blijft toch weer!) Vanuit de HVN waren Leo Bredie en Adri den Boer lid en voorzitter van de Nieuwerkerkse gemeentelijke Monumentencommissie en ze werden dat weer in zo'n commissie voor Zuidplas, die ten slotte eind 2011 werd benoemd, nadat daar 23 maanden zo'n commissie mankeerde. Van brieven aan B&W van Zuidplas dd 24 oktober (structuurvisie) en 31 oktober (monumenten) werd nog geen ontvangstbevestiging, laat staan méér, ontvangen. Het lidmaatschap van Adri den Boer vanuit de HVN in de commissie straatnaamgeving van Zuidplas werd voortgezet.

Dank en slot: Dank aan de vrijwilligers (leden en niet-leden), free-lancemedewerker, bedrijfsdonateurs, gemeente en Rabobank Gouwestreek (subsidiegevers), bibliotheek, SCNZ/GeregeldmetbetereHulp[GmbH] (cultuureducatie), St. Jeugdwerk Zuidplas (Brains), pers/omroep/zuidplasactief.nl c.q. omroepzuidplas.nl (activiteitenkalender), eigenaar Vestia

Zuidplas en de gastfamilie Molenaar! Voor de publieke eigen HVN-historie over 2011 zij verwezen naar het persknipselplakboek bij de secretaris, dat ook op deze ALV present zal zijn. Verder is er het gastenboek met publieksreacties aanwezig.

WISSELEXPOSITIE IN BATAVIER OVER STENENKRUISTER

Op de voorzolder van de nieuwe Batavier is de HVN- vitrine voorzien van materiaal over de ijsselsteenbakkerij en de befaamde stenenkruister van 1898.

HISTORIE OUDE DORP

Voor de website www.hetoude-dorp.nl van het winkelgebied daar leverde de secretaris een stukje historie. Kijk eens, en dan ziet u ook dat de HVN er als bron bij staat

OBJECTEN OUDHEIDKAMER OP EXPO ' OUDE KERKSCHATTEN'

De St Josephparochie leende voor haar expositie 'Oude kerkschatten' op 17/18 februari (elders carnaval!) en t.g.v. haar 100-jarig bestaan ook objecten uit de Oudheidkamer, ooit verkregen vanuit die parochie. Topper was in de hal de gereconstrueerde torenspits met de haan van de bijkerk, sinds 1912 parochiekerk, aan de 's-Gravenweg, uit 1898! Verder kwam de ooit te huren doopjurk van de parochie zo (om een pop van de fam. Molenaar) naast het doopboek te liggen en twee consoles weer bij de beelden die er ooit óp stonden. 'Het was een groot succes, mede door de artikelen die door jullie belangeloos zijn uitgeleend. Vooral de kerktorenspits was een binnenkomer.' Dat schreef Sjaak Zuidwijk bij het terugbrengen namens de honderd jaar geleden (her)opgerichte parochie in het gastenboek van de Oudheidkamer.

NOGMAALS DIGITALE DEMENTIE

'Helaas is het oude raadsinformatiesysteem door een onbegrijpelijke actie niet meer raadpleegbaar.' Dat schreef CDA-voorman Wybe Zijlstra op 8 maart 2012 op www.omroepzuidplas.nl. (Ook zijn) HVN-nieuwsbrief 54 van mei 2010 betreurde dit al op p. 8 (zie www.hvnweb.nl). Digitale dementie is zeker bij overheden bar: ook los van een fusie van drie gemeenten met drie systemen zal ook in één gemeente de digitale historie niet toegankelijk blijven bij weer een nieuw RIS, al verkopen ze het op ICT-beurzen anders. Zodoende zijn op www.zuidplas.nl raadsstukken van 2011 al niet meer in te zien, hoogstens lege agenda's. (Nog niet digitaal werkende raadsleden van weleer bewaarden minstens hun analoge kopie-notulen en konden dus gemakkelijker de 'waan van de dag' overstijgen.) Besluitenlijsten van B&W van heel 2010 staan nog wel op de site. Nieuwerkerkse van

daarvoor niet meer, jammer voor de ontsluiting van de historie. Er werd bij het plaatsen meer duurzaam van verwacht!

BEZOEKER VULT COLLECTIEBESCHRIJVING AAN

Oud-plateelschilder Jan van den Heuvel uit Moordrecht bekeek op een open middag speciaal tegels en borden. Het bord dat M. de Klepper in 1956 kreeg bij zijn pensionering bij de SVZ in Rotterdam werd gemaakt bij de kunstardewerkfabriek Quo Vadis aan de Vierde Kade in Gouda. Uit de initialen HR wist Van den Heuvel zelfs dat Henk Rouwen de schilder was. (In 1967 zou Goedewagen de plateelbakkerij Quo Vadis van 1945 overnemen. Vijf archiefmappen van 1945-1966 zitten nog in de collectie Varia op het streekarchief. Foto 13768 uit 1950 geeft de schilderszaal met Rouwen!)

OUD-BURGEMEESTER HENK VAN DER GOOT OVERLEDEN

Op 8 maart overleed HVN-lid Henk van der Goot, oud-burgemeester van Nieuwerkerk aan den IJssel (1988-1995) en oud-gedeputeerde. Het Kanaal meldde nadien zijn betrokkenheid bij de Oudheidkamer wel vier maal en tot op de voorpagina toe. Op een vroegere staldeur in de huidige koffieruimte zal het ook te lezen blijven: *'Dit tussendeel werd op 23 april 1997 geopend door H.B. van der Goot, gedeputeerde voor cultuur van de provincie Zuid-Holland - VIGILATE DEO CONFIDENTES'* (Waakt, vertrouwend op God, de wapenspreuk van Zuid-Holland.) Zijn toespraak en een foto-impressie blijven ook te vinden op Oudheidkamer, zie onder: Wat plaatsvond... De HVN gedenkt hem dankbaar.

NOG MEERKUNST MET STEENOVS BEKEND

Twee Hitlandwerken van de Rotterdamse beeldend kunstenaar Jan Wagner van 1966 prijkten nog in zijn atelier in de Lambertusstraat. (Zie foto voorop en hierbij.) Ze zijn nu door de HVN verworven. Intussen kan bijna met zekerheid worden geconcludeerd dat Klein Hitland de meest getekende en geschilderde steenplaats van Nederland is! In 1961 promoveerde Johanna Hollestelle over de Nederlandse steenbakkerij tot 1560 en concludeerde al 'dat een steenoven zonder meer voor een kunstenaar geen aantrekkelijk onderwerp was'. Prof.dr. Jan Kolen (VU) schreef in 2010 in zijn Woord vooraf van het boek Steenfabrieken

van Karin Stadhouders: 'De steenfabrieken, met hun kleiputten en hoge schoorstenen, werden tot ver na de oorlog vooral gezien als landschapsontsierende bouwwerken, symbolen van industriële activiteit die in het rivierenlandschap niet thuishoorden.' Nu hadden de open veldovens hier ook geen schoorstenen.... Stadhouders zelf schreef in genoemd boek: 'Slechts op een klein aantal Nederlandse en Vlaamse schilderijen fungeert de steenbakkerij expliciet als thema.' Ze noemde de drie van David Teniers (1610-1690) en beeldde er één daarvan af. De HVN plant vanaf Open Monumentendag een kunstexpositie over Klein Hitland, inclusief de werken van Wagner, en er is haast ruimtenood!

Verder gaf de HVN-secretaris in april twee rondleidingen op Hitland, waarvan één voor vrijwilligers van het streekmuseum voor de Krimpenerwaard, en ook beantwoordde hij voor de gemeente een mail van prof.dr. Haio Zimmerman uit Bockhorn over de steenovens. In discussie waren de rietschermen die tot 1964 op Klein Hitland aan de voorkanten op de ovens prijkten om dankzij de wind de ovens met meer trek te laten branden. De prof. leverde een foto van een de HVN nog onbekend schilderij van een veldoven van de uit Antwerpen afkomstige Teniers met ook zulke schermen! Beeldhouwer/turfschuurgebruiker Remco van Hoogdalem vond en bewaart trouwens een ijsselsteen met de unieke handgeschreven inscriptie '7 uur', weer iets anders dan een merk- of telsteen.

AWN-CORRESPONDENTENOVERLEG

Op initiatief van de afd. Rijnstreek van de Archeologische Werkgemeenschap Nederland (AWN) was er op 20 maart in de Oudheidkamer een overleg van een delegatie daarvan met haar nieuwe correspondenten. OZM, HVM en HVN wezen daartoe hun leden en Den Boer de gemeentelijke monumentencommissie) aan. Een gesprek met beleidsmedewerker mevr. van de gemeente Zuidplas gearrangeerd.

CULTUUREDUCATIE IN ZUIDPLAS

Met de zgn Cultuurvisie wijzigde de subsidiërende gemeenteraad in 2011 de cultuurcoördinatie van de stichting Cultureel Netwerk Zuidplas (SCNZ) naar een organisatie GmbH. In het subsidieprogramma 2012 wijzigde de afdeling MO van Zuidplas dit weer terug in SCNZ. Toch treft men op de website van GmbH onder het 'cultureel erfgoed' nu nog het aanbod van de HVN aan:

www.gmbhgergeldmetbeterehulp.nl, net zoals bijvoorbeeld een aanbod van een monumentenroute van gmbh zelf. Dat aantreffen geldt trouwens ook voor de site

www.cultuurme.nu van het provinciale Kunstgebouw met vijf verschillende HVN-lessen. Het wordt hier nu ook eens doorgegeven, naast wat te vinden is onder educatie op de HVN-website. Bijgaande foto is van eind maart, toen er weer een schoolbezoekerspiek was!

WEBSITE HVC-CAPELLE.NL EN ' BAKENS IN DE TIJD' DAAR

De HVC heeft op haar vernieuwde website onder 'Studiemateriaal' intussen ook al de Nieuwsbrieven van haar en haar voorganger vanaf 1980 staan. Ook een groot aantal geschiedenisvertellingen trouwens (oral history)! We feliciteren de HVC ook van harte met haar 25-jarig bestaan: er was een voorganger met de naam Vereniging tot Behoud van Oud Capelle. Dat die gemeente intussen (naast 17 rijksmonumenten) wel zes beschermde dorpsgezichten en 54 gemeentelijke monumenten heeft is aan inzet van beide clubs te danken! De wethouder daar gaf dan ook - boven de structurele en daar wel geïndexeerde subsidie - 7000 euro voor een monumentengids!

De Capelse gemeenteraad stelde op 6 februari met HVC-inbreng de beleidsnota cultureel erfgoed 'Bakens in de tijd' vast. Veel leerzaams! Zeker bijlage 1 met 'Opbrengsten cultuurhistorie' getuigt nu voor de buitenruimte van een totaal andere visie en domeinbeschouwing dan (nu) bij Zuidplas....

VIRTUELE TOUR STREEKMUSEUM KRIMPENERWAARD PRACHTIG

'U kunt nu ook digitaal een in het streekmuseum! HEB heeft met gebruik van de laatste technieken op het gebied van fotografie een virtuele tour door het museum gemaakt. U start buiten op het erf en 'loopt' zo naar de klompenmaker, kippenschuur of het museum in. Daar kunt u naar boven en bijvoorbeeld op de nieuwe historische afdeling rondkijken in de richting die u wenst.' Zie www.streekmuseumkrimpenerwaard.nl.

UIT DE AANWINSTEN

Van dhr B. Snoei kwamen distributiebescheiden uit WOII en een oude Engelse postzegelansichtkaart als een variant op het fenomeen van het Nieuwerkerkse postzegelschilderij. Mevr. Jongenelen gaf een ingelijste lichtdruk-vergroting van een verticale luchtopname van de Topografische Dienst van 1967 van wat grofweg nu de wijk Zuidplas is. Mede gezien het formaat van wel 1 m2 van dit vroegere wandobject van Gemeentewerken is deze opgehangen in het trappenhuis in de wagenshuur. (Vraag gerust op open middagen om een kijkje te mogen nemen!) Van mevr. Den Boer sr kwamen medicijnenpotjes uit 1981 en 1983 van Nieuwerkerks eerste apotheek van drs W. Verkuil in De Meidoorn 1a. Uit dezelfde boedel kwam een milieu-emmer met de tekst 'eigendom gemeente Nieuwerkerk a/d IJssel'. Beide zijn goede voorbeelden van jonge dorps historie. Van nabestaan den van mej. Cor Vuik werd haar laatste fiets ontvangen.

SIGNALEMENT VAN NIEUWE HISTORISCHE UITGAVEN

* Cees Hoogendijk uit Wierden gaf pas het derde deel van zijn familiegeschiedenis uit onder de titel 'Wat hen zoals bezig hield'. Een hoofdstuk 'Stenen met een verhaal' laat onder andere zien dat in de 19de eeuw veel steenbakkers Hoogendijk het voor het zeggen hadden in Nieuwerkerk. Geopend wordt met de gedenksteen van de Openbare Lagere School 2 aan de 's-Gravenweg in 1875, nu in de Oudheidkamer. (De HVN leverde de bijgeplaatste foto van Wim Schuurs ervan.) Prachtig is ook een foto van de Capelse lappenkoopman Jan Hoogendijk (1856- 1935) met zijn hondenkar op de Nieuwerkerkse Kerklaan. 'Tot schande van de familie ruilde hij zijn hondenkar in voor paard met wagen. Zo'n extravagante luxe hoorde niet!', aldus een stukje onderschrift. Op de achtergrond is de loopbrug van het oude station te zien.

* Voor het publiekstijdschrift Groei en Bloei leverde de HVN op een verzoek via een (structurele) Procap-inhuurkracht van de gemeente Zuidplas een foto van een merksteentje

van Klein Hitland.

* Bij Wbooks (vh Waanders) verscheen i. s.m. het streekarchief Midden-Holland 'Het Gouda boek' van Marc Couwenbergh. Er staat ook een foto in van een steenoven op Klein Hitland en een tekstfragment over de het verharden van de 's-Gravenweg in 1680 door de steden Rotterdam en Gouda: 'Twee eigenaren van steenbakkerijen nabij Nieuwerkerk aan den IJssel beklagen zich daarna bij de stadsbesturen van Rotterdam en Gouda dat zij forse schade hebben geleden

door die aanleg. Er zijn namelijk veel meer stenen op hun terrein gestort dan afgesproken en bovendien is dat storten onzorgvuldig gedaan, waardoor de IJsseldijk is beschadigd. Bovendien bleven de stenen er wel twee jaar liggen.'

* Bart Ibelings schreef in de HEK 2012-1 over 'Strijd om het waagrecht in en rond Gouda en Schoonhoven gedurende de zestiende eeuw'. Hij haalt aan, dat in een plakkaat uit 1568 tegen plattelandswagen rond Rotterdam onder andere Nieuwerkerk wordt genoemd. Zou iemand ten nadele van de stad een waag in huis hebben gehad?

* Adri den Boer publiceerde in de Voorjaarsnieuwsbrief 2012 van de HVC 'Wandelmedailles ook een genoeg' met vier objectfoto's van Wim Schuurs. Het ging om medailles met lokale afbeeldingen van de Capelse w.s.v. Ons Genoegen, door de HVN verkregen van de Nieuwerkerkse Gymnastiekvereniging. Het stukje vermeldt dat de HVC dezelfde medailles al in haar depot had.

*Het huis-aan-huisblad *Het Kanaal* leverden de rubrieken *Toen & Nu* en *Nieuwerkerkers van Toen* weer gratis volop lokale historialia. Zeker voor de leden van buiten de regio: elke *Toen & Nu* met maar iets Nieuwerkerks komt sinds januari 2009 ook direct in de weblog op www.groenehartarchieven.nl. (Het hele Kanaal is intussen ook te lezen op www.hetkanaal.nl.) Deze keer passend is de verwijzing naar vier afleveringen:

- weer een bijdrage over **Jacob van Dyk, die van 1783-1801 veel schreef vanuit Nieuwerkerk** (editie 1-2-2012). Hierbij wordt zijn portret en een advertentie uit de *Goudasche Courant* van 4 mei 1795 overgenomen. Het is te hopen dat dat boekje van hem nog eens antiquarisch op de markt komt: het mankeert in alle wetenschappelijke bibliotheken.

NB GESCHIEDENIS der OMWENTELING te NIEUWERKERK aan den YSSEL op den 22 April l. j., beschreven door den Burger en beroemden Dichter, **JACOB VAN DYK**, wordt heden in alle Vaderlandfche Boekwinkels à 2 Stuiv. uitgegeeven.

- een bijdrage over het regionale **Genootschap Leerzaam en Eenvoudig** uit de 19de eeuw, vergaderend in *De Roode Leeuw* en met ook Nieuwerkerkse prominenten (editie 15-2-2012). De notulen berusten nu op het Gemeentearchief Rotterdam.

- een bijdrage '**De parkeerplaats van Boer en de architect van Buitenlust**' met zowel *Nooit Gedacht* als de bank-tegeltafel met *Buitenlust* erop uit de Oudheidkamer (editie 28-3-2012)

- de aflevering '**Kritiek op rijm en graafroof met RAF-plaatje**' over het in 1945 in nood gelande Engelse vliegtuig, met foto van de propellor/rookstandaard uit de Oudheidkamer (editie 9-5-2012)

WELKOM AAN NIEUW LID

- Mevr. H. Jobse-Kooij, Rijnegomlaan 34, 2111 XP Aerdenhout

(Aan haar voorvader Ari Kooij herinnert in de dorpskerk nog een steen uit 1738!)

Werf ook een lid!

CONTRIBUTIE

Bij deze Nieuwsbrief worden leden zo nodig nogmaals verzocht om hun contributie voor het jaar 2012 over te maken. De minimumcontributie voor leden is door de ALV in 2006 vastgesteld op €15, terwijl de minimum-donatie voor bedrijven €50 is. Het bestuur verzoekt over te maken op een van deze rekeningnummers: Rabobank - 34.52.94.203 of Postbank - 27.22.63, onder vermelding van 'contributie 2012', waarvoor bij voorbaat dank!